

2. Ковязіна К.О. Щодо удосконалення методики визначення споживчого коши-ку: аналітична записка [Електронний ресурс] / К.О. Ковязіна. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1233/>
3. Розмір прожиткового мінімуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1046.180.0>
4. Романова Н.В. Механізм управління якістю трудового життя: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.09.01 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика» / Н.В. Романова. — Донецьк, 2006. — 20 с.
5. Українське суспільство 1992 - 2012. Стан та динаміка змін. Соціологічний моніторинг / За ред. В. Ворони, М. Шульги. - К.: Ін-т соціології НАН України, 2012. – 660 с.

Абашина О.В., к.е.н.
Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

ВИЩА ОСВІТА МОЛОДІ І СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

Необхідність реалізації принципів корпоративної соціальної відповідальності зумовлює розвиток бізнесу в Україні за умов інтеграції держави у світову економічну систему. Така діяльність в Україні знаходиться на початковому етапі, її поняття ще не усвідомлено і не визначено. Практично неперервні кризи і «молодість» українського бізнесу гальмують розвиток даних процесів. Традиційно інвестуються охорона здоров'я, наука, освіта та інші суспільні сфери, які згодом позитивно впливають і на суспільство, і на саму організацію. Сьогоднішній стан економіки України не дозволяє у необхідних обсягах фінансувати, зокрема, вищу освіту. В цей час не вистачає висококваліфікованих фахівців з вищою технічною освітою. Випускники такого напрямку підготовки часто не задовольняють працевластувачів за якісними показниками, що знижує конкурентоздатність підприємств і вимагає негайного розв'язання даної проблеми.

Проблематика корпоративної соціальної відповідальності бізнесу досліджується порівняно недавно, хоч вже накопичено значні наукові наробки. В Україні такі дослідження лише розпочинаються. Безпосередньо дані та споріднені теми досліджували: А.Базиліук, О.Беляєв, В.Геєць, Л.Гончарук, О.Грішнова, Б.Данілішин, В.Куценко, Е.Лібанова, І.Лукінов, О.Макарова, С.Мельник, С.Мочерний, Ю.Рубченко, В.Савчук, А.Чухно та ін.. Тематика даної статті комплексно не досліджувалась.

Дослідження присвячені розвитку понять корпоративної соціальної відповідальності, соціальної інвестиції, традиційних сфер соціальної відповідальності, доповнених звужених сфер соціальної відповідальності, однак поняття корпоративної соціальної відповідальності та соціальної інвестиції, основних та звужених сфер соціальної відповідальності ніхто не узагальнював. Не досліджувалися також особливості такої звуженої сфери соціальної відповідальності як вища, зокрема, технічна освіта.

Узагальнення понять корпоративної соціальної відповідальності, соціальних інвестицій, основних і звужених сфер соціальної відповідальності, а також доведення необхідності та вироблення практичних рекомендацій щодо розвитку соціальної відповідальності у такій звуженій сфері як вища технічна освіта є метою даної роботи.

Показано, що в теперішній час поняття корпоративної соціальної відповідальності знаходиться у розвитку. Не дивлячись на існуючі суперечки, соціальна відповідальність, особливо у економічно розвинутих країнах, зростає, причому ініціатива в основному проявляється знизу, від організацій і фірм. Національні і культурні традиції окремих держав вносять специфіку в дану діяльність, хоч загальні підходи практично завжди реалізуються. Основні сфери корпоративної соціальної відповідальності звичайно охоплюють розвиток освіти, культури, мистецтва, науки, особистості, охорони здоров'я, навколишнього середовища, участь у житті суспільства. Тобто, традиційно корпоративна суспільна діяльність може охоплювати достатньо багаточисельні сфери життя суспільства. При управлінні корпоративною системою відповідальності звичайно виокремлюють дві складові – внутрішню та зовнішню. Внутрішню формують соціальні програми, спрямовані на впорядкування відносин з акціонерами і персоналом компаній. Зовнішню складову представляють корпоративні соціальні ініціативи, серед яких особливе місце займає благодійність. Підприємство повинно вибрати такий варіант соціальної відповідальності, який би забезпечував переваги та сприяв якщо не усуненню, то хоч би послабленню недоліків.

Однією з форм прояву такої діяльності організацій є соціальні інвестиції. Нині також не існує їх однозначного визначення, тому проводилось уточнення їх певних особливостей. Показано, що бізнес має чимало засобів впливу на сфери соціальної відповідальності.

Основні (традиційні) сфери соціальної відповідальності звичайно доповнюються звуженими. Доповнені звужені сфери корпоративної соціальної відповідальності включають взаємні відносини між людьми, морально-психологічний клімат, нормативно-рольові і статусні відносини, цінності, процеси управління, системи мотивації та стимулювання, підвищення кваліфікації персоналу, навчання на виробництві, муніципальну освіту. Видно, що у даній структурі зовсім не фігурує вища, особливо технічна освіта. У ситуації, що склалася в Україні, національною особливістю є те, що вищу освіту, особливо технічну, необхідно ввести до звужених сфер соціальної відповідальності бізнесу.

Показано, що ряд об'єктивних факторів не дозволяє вищим технічним навчальним закладам

підготувати потрібних фахівців необхідної якості. Цього можливо досягти лише у випадку партнерських відносин підприємств і вищих навчальних закладів. Тобто, необхідно невідкладно розширити сферу соціальної відповідальності бізнесу, що стане гарантом стійкого розвитку підприємств.

Чергові кризи ускладнюють стан системи вищої освіти в Україні. За цих умов необхідна активізація процесу фінансування в межах соціальної відповідальності бізнесу, а також виявлення і розробка нових форм і механізмів даного фінансування. Одночасно слід підвищити роль інтелектуального капіталу в процесі виробництва і активізувати інтеграційні зв'язки держави, бізнесу і системи освіти. Значну роль у цьому повинна відіграти соціальна реклама даного спрямування.

У ситуації, що склалася, бізнесу негайно необхідно змінити своє ставлення до студентів вищих навчальних закладів. Нині студент не орієнтований на отримання тих чи інших знань, оскільки не знає, де в майбутньому буде працювати, чи знадобляться знання, які він отримав у вищому навчальному закладі. Як показало анкетування, біля 47% студентів денної форми навчання нині працюють. Це здебільшого зв'язано з необхідністю виживання. Робота студентів, за рідким виключенням, зовсім не зв'язана з напрямом освіти – це вантажники, охоронці, допоміжний персонал супермаркетів та ін.. Такий стан підготовки не відповідає сучасним вимогам до фахівця з вищою освітою, тому його необхідно міняти. По-перше, необхідно «відкрити» прохідні організації для студентів. По-друге, студентів слід залучити до виробничих процесів організацій.

Бізнес в Україні нині занадто закритий і відокремлений від суспільства. Необхідно відшукати механізм взаємодії студента і підприємства. Одним із підходів може бути укладання трьохсторонніх договорів (підприємство-студент-вищий навчальний заклад), які можливо укладати, наприклад, після закінчення першого семестру або першого курсу навчання. Відповідно договору студент буде мати обов'язки щодо вивчення певних розділів дисциплін, окремих дисциплін за вільним вибором та якості їх освоєння. Договір дозволить студенту виконувати не лише другорядні роботи, як інколи практикується бізнесом, а й основні, для чого студенту може бути запропоновано оволодіти тією чи іншою робітничою професією. Навчальні практики стануть реальними, завдяки чому користь буде і організації, і студенту. Програми навчання можуть бути повністю узгодженими з підприємствами, за їх тематикою виконуватись курсові, дипломні проекти, магістерські роботи та творчі завдання. За досягнення певних високих показників у навчанні, науковій діяльності студентам можуть присуджуватись бонуси, за неналежні результати можуть нараховуватись штрафні бали, після певного рівня яких буде розірвано договірну угоду. Можливо у окремих випадках на певних умовах виплачувати студенту стипендію, зменшувати відсоток при оформленні кредиту на навчання чи зараховувати на роботу у межах вільного від занять часу. За таких умов студенти сильно активізуються, що стане гарантією підготовки фахівців з вищою освітою самої високої якості. Не хешуючи іншими сферами корпоративної соціальної відповідальності, у розвитку вищої освіти молоді, особливо технічної, який нині є надзвичайно важливим, бізнес разом з вищою школою може досягти значних зрушень у достатньо короткі строки.

Таким чином, лише соціальна відповідальність бізнесу у розвитку вищої технічної освіти молоді за нинішніх умов може гарантувати стійкий розвиток підприємств.

Алексеев Н.А., к.е.н., доц.

Гомельский государственный технический университет имени П.О.Сухого,
г. Гомель, Республика Беларусь

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ РИСКИ В СТРУКТУРЕ ИНСТИТУТА ОБЯЗАТЕЛЬНОГО СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ ОТ НЕСЧАСТНЫХ СЛУЧАЕВ НА ПРОИЗВОДСТВЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

В индустриально развитых странах важнейшим институтом социальной защиты работающих от рисков профессионального труда является институт обязательного социального страхования от несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний. С его помощью обеспечивается выполнение широкого круга функций по выявлению, профилактике, компенсации последствий для работающих рисков производственного травматизма и профессиональных заболеваний, а также проведения медицинской, профессиональной и социальной реабилитации пострадавших на производстве. Данный институт обязательного социального страхования был одним из первых, с которого и начала свою историю система обязательного социального страхования в 80-х годах XIX века в Германии, Австрии, Италии, Финляндии, а сейчас его применяют большинство стран мирового сообщества (таблица 1).

Всемирной организацией здравоохранения (ВОЗ) риск трактуется как математическая концепция, отражающая ожидаемую тяжесть и/или частоту неблагоприятных реакций организма человека на данную экспозицию вредного фактора производственной среды.